

Erik van Ophoven vestigingsmanager Vivare, Elst

Stop integrale wijkaanpak

(Aedes magazine, november 2008)

Erik van Ophoven heeft als oud-procesmanager in achterstandswijken veel ervaring met wijkplannen en wijkgerichte aanpak. Hij pleit voor het stoppen met een integrale wijkaanpak en te kiezen voor krachtige coalities. 'Begin pas aan het volgende probleem als het voorafgaande zichtbaar is verbeterd.' Van Ophoven is de mede-ontwikkelaar van De Aanpakcentrale.

Binnenkort hebben we veertig wijkplannen om tot prachtwijken te komen. Lukt dat met die plannen? Een expert als Godfried Engbersen is heel duidelijk over hoe het tot nog toe ging: al die wijkplannen van de afgelopen bijna twintig jaar 'hebben niet tot wezenlijke verbeteringen geleid in de klassieke probleemwijken'. Om tot een omslag te komen pleit Engbersen in zijn artikel *In zes stappen van probleem- naar prachtwijk* (mei dit jaar) ondermeer voor krachtige trekkers en sterke coalities. Ook Jos van der Lans roept in zijn boek *Koning Burger* (2006) krachtige professionals op om zelf de frontlinies te bemensen, en niet te bang te zijn om risico's te nemen. Als oud-procesmanager in achterstandswijken herken ik dit volledig.

Met de aanbevelingen van Engbersen en Van der Lans in mijn achterhoofd en aangevuld met mijn eigen ervaringen op dit gebied, noem ik hier een drietal voorwaarden waaraan effectieve wijkplannen moeten voldoen:

- *werk met krachtige mensen en krachtige coalities
- *focus, maak keuzes
- *werk zonodig onorthodox.

Aanpakcentrale

Vivare werkt sinds dit jaar met de zogenoemde Aanpakcentrale. Dit project is onlangs gekozen tot het beste project van 2007 op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

De Aanpakcentrale richt zich op het vergroten van het organiserende vermogen binnen de krachtige coalities. Bij het opzetten van projecten blijken veel goedwillende partijen toch onvoldoende organiserend vermogen te hebben om zelf tot een goede uitvoering en uitkomsten te komen. De Aanpakcentrale vervult dan een startmotorfunctie. Dat werkt.

Wat valt op? Zelfs de meest enthousiaste en sterke partijen _ want die melden zich bij de Aanpakcentrale _ missen dat organiserend vermogen. Met zeer gerichte aandacht, expertise en veel enthousiasme krijgen we dan met elkaar een aantal projecten aan de praat.

Hoe zal dat dan gaan met de veelheid aan projecten en initiatieven die in de wijkplannen staan? Mag je verwachten dat die uit zichzelf gaan draaien, voldoende organiserend vermogen hebben? Nee. En de analyses van dit soort wijkplannen over de afgelopen jaren steunen die sombere verwachting.

Focus

Hoe dan wel? Ik roep op om te stoppen met een integrale aanpak, in de betekenis van tig projecten, tig coalities en dus tig verkrumming. Heb het lef om binnen het wijkplan in te zoomen op het grootste probleem en begin daarmee. Zet de rest plus hun partijen in de wachtkamer. Binnen het GSB was het niet ongebruikelijk (ik heb een aantal van die plannen zelf gemaakt) om onder de kopjes fysiek, economisch en sociaal tot minstens 30 aanpakken te komen. Die dan meestal alle 30 gelijktijdig van start gingen en vanwege de versplintering van energie en focus niet ver kwamen. Eigenlijk is dat al het aan de voorkant organiseren van mislukking. Dit gebrek aan zichtbaar succes leidt – ik zeg het Engbersen na – tot fatalisme bij bewoners, en is dus niet het recept om de 'cultuur van berusting' te doorbreken.

Dus: géén integrale aanpak, maar focus. Pas aan het volgende probleem beginnen als het voorafgaande zichtbaar is verbeterd. Dat zorgt voor groei van hoop en enthousiasme, dus van kracht. Werk met een klein aantal krachtige coalities en versterk daar het organiserende vermogen. Zet daarbij de beste mensen in en geef ze veel ruimte. En ga met elkaar zo ver als kan en mag en zet dan nog twee stappen extra. Kortom, neem een houding aan van 'niet te bang' en druk met elkaar onorthodox door. Kies voor minder, en dus voor meer. Succes verzekerd.